

Summary

Hulín (Kroměříž District), “Hřebavec za drahou”. Early Medieval Period. Settlement. Rescue excavation. Only one relic of a pit-house was excavated in the expanding mining area.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Hybrálec (okr. Jihlava)

Intravilán obce, parc. č. 1445/1, 1445/4.

Vrcholný středověk, novověk. Hornický areál, vesnice. Záchranný výzkum.

Při regulaci potoka byly na několika místech na úrovni hladiny vody zjištěny štěrkopísčité sedimenty, obsahující nahodile vrcholně středověkou keramiku a hutnické strusky související s blízkostí středověkých a novověkých těžebních zón polymetallických rud. V druhotné poloze byl nalezen fragment středověkého mlecího kamene (žernovu), dokládající přítomnost úpravny rud v místě dnešní obce (obr. 41).

Ve hmotě pravého břehu potoka, východně od kostela sv. Václava, bylo při bagrování nalezeno zachovalé dřevěné potrubí o vnějším průměru 40 cm a délce 5 m. Jeden konec potrubí byl opatřen železnou spojkou. Potrubí bylo uloženo souběžně s osou vodoteče. Dendrochronologicky bylo určeno jako borovice, smýcená v zimě 1616/17 (Kyncl 2019). Datačně tedy spadá do období, kdy byla ves Hybrálec obnovena po pravděpodobném zničení v době obléhání Jihlavy Jiřím z Poděbrad (Písková a kol. 2009, 189–192). Předpokládáme, že potrubí mohlo vést vodu do dnes již zaniklého hamerského rybníka, nebo pravděpodobněji do usedlosti č. 33, která také neexistuje (Těsnohlídek 2019).

Obr. 41. Hybrálec (okr. Jihlava), nález zlomku mlecího kamene v nivních sedimentech poblíž kostela sv. Václava. Foto Archaia Brno z. ú.

Fig. 41. Hybrálec (Jihlava District), medieval silver ore grinding stone was found in secondary position in alluvial sediments near St. Václav Church. Photo by Archaia Brno z. ú.

Literatura

Kyncl, T. 2019: *Dendrochronologická analýza vzorku 0400 z Hybrálce.*

Rkp. výzkumné zprávy. Uloženo: Archiv Archaia Brno z. ú.

Písková, R. a kol. 2009: *Jihlava. Dějiny moravských měst.* Jihlava:

Nakladatelství Lidové noviny.

Těsnohlídek, J. 2019: *Hybrálec, regulace koryta.* Rkp. nálezové zprávy č. A053/2019. Uloženo: Archiv Archaia Brno z. ú.

Summary

Hybrálec (Jihlava District), inner part of the village, plot No. 1445/1, 1445/4. Late Middle Age, Modern Age. Mining area – silver ore grinding stone; village – 17th century wooden water pipe. Rescue excavation.

Šimon Kochan, Jakub Těsnohlídek

Choryně (okr. Vsetín)

Velký choryňský rybník.

Novověk. Cesta a hospodářská budova. Povrchový průzkum.

Lokalizace: S-JTSK (X:Y) – 1134202.90:500271.73.

V listopadu 2019 provedli pracovníci Archeologického centra Olomouc povrchový průzkum dna vypuštěného rybníka v rámci projektu NAKI II „Moravské křižovatky“. Díky letecké prospekci zde byly identifikovány pozůstatky staré cesty a kamenné základy hospodářské budovy. Cesta je široká 2–3,5 m a dlouhá cca 150 m a je dlážděná většími říčními valouny a ojedinělými cihlami. Základy obdélné budovy s rozměry 9,7 × 25,8 m jsou orientovány ZSZ–VJV, vnitřek budovy byl rozdělen sedmi až osmi kamennými příčkami o šířce 0,55–0,66 m. Obvodové zdi široké 0,6 m byly vyskládány z hrubě opracovaných plochých kamenů. Uvnitř budovy byly detektorovým průzkumem nalezeny drobné předměty novověkého stáří: železné hřebíky, podkova, mosazný knoflík a objímka s krytkou. Budova je zakreslena na mapě 2. vojenského mapování a na indikační skice.

Literatura

Neuveдено.

Zusammenfassung

Choryně (Bez. Vsetín), Velký choryňský rybník (Großer Choryner Teich). Neuzeit (19. Jahrhundert). Siedlung. Rettungsgrabung.

Marek Kalábek, Jakub Vrána

Ivančice (okr. Brno-venkov)

Palackého náměstí, parc. č. 117, 3163/1.

Středověk, novověk. Hřbitov. Město. Záchranný výzkum.

Od září roku 2018 do března roku 2019 probíhal v centru města záchranný archeologický výzkum, který byl vyvolán rekonstrukcí části Palackého náměstí a odvlhčením kostela Nanebevzetí Panny Marie (obr. 42). Byl proveden společností Archaia Brno z. ú. na základě objednávky Města Ivančice. Sledován byl především prostor severně od kostela, kde došlo ke značným úpravám terénu. Pro bezbariérový přístup do kostela byl původní terén v šíři šesti metrů a v délce boční lodi snížen tak, aby nová úroveň dlažby odpovídala podlaze kostela. Výkopy na východě i západě přecházely v postupně se zvedající rampu a na severu byly postaveny schody. Severně od schodiště byl původní povrch nahrazen novou dlažbou a kvůli odvodu dešťové vody zde došlo k přespadování pomocí vybudování tzv. elipsy. Značnou část výzkumu pak vyvolalo budování dešťové kanalizace. Ta začínala zhruba ve čtvrtině délky kostela a ve vzdálenosti 7,5 m od severní boční lodi vedla 33 m rovnoběžně s kostelem směrem k východu. V úrovni presbytáře se stáčela k jihu, procházela těsně za kněžištěm a pak pokračovala k jihozápadu, kde byla zaústěna do mlýnské strouhy.